

BISKOPENS VISITASFOREDRAG
SKÅNLAND, TOVIK OG ASTAFJORD SOKN
TRONDENES PROSTI, NORD-HÅLOGALAND
15.-19. FEBRUAR 2017

Kjære Skånland, Tovik og Astafjord menigheter!

Visitasen her i deres tre sokn har vært en spennende og innholdsrik erfaring. Det er alltid interessant å besøke ulike deler av menighets- og bygdelivet i de menigheter jeg kommer til. Det har vært en god opplevelse å se at folk som bor her i kommunen er glade i kirka si og se soknepresten og de kirkelige ansattes engasjement for menighetene og for bygdenes innbyggere. Jeg og mitt følge, prost Arne Håkonseth og rådgiver Karl Yngve Bergkåsa, har blitt tatt imot på en fin måte av både kirkelige medarbeidere og bygdas folk.

Når biskopen kommer på visitas til en menighet, synliggjøres også at vi tilhører et større fellesskap: Den norske kirke og Nord-Hålogaland bispedømme. Og vår kirke er en del av den verdensvide kirke som tilber og tjener den levende Gud over hele jorda. Dette fellesskapet består av denne store enheten, og samtidig helt ned til lokalplanet hvor vi har våre menigheter som her i Skånland, Tovik og Astafjord.

Når biskopen kommer på visitas er det en del av oppdraget med å ha tilsyn med menighetene, prestene og andre vigslende ansatte. Ordet visitas betyr besøk. Visitasen gir oss mulighet til å se hverandre og fokusere på særlig viktige oppgaver i soknet. Formålet med visitasen er å støtte, inspirere og veilede menigheten og de ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet. Det er også en mulighet til å samtale og tenke høyt sammen om veien videre.

Overskriften på visitasen har vært: “Mangfold og brobygging”. Valget av nettopp dette temaet viser noe av kirkas unike stilling i samfunnet og her i bygdene deres. Kirka er en sentral bidragsyter som fellesarena i bygdene deres hvor folk fra alle slags sammenhenger kan møtes og finne fellesskap. Det foregår aktiviteter for barn og unge som får bli kjent med Jesus og den kristne tro, og finne sin plass i kirken. Dette er noe av hovedhensikten med å være kirke. Både å nå bredt ut til alle deler av folket, men samtidig være et samlingssted hvor forholdet til den levende Gud er pulsen og hovedrytmen. På denne måten sikres det at forkynnelsen av Guds nåde og frelse fortsatt erfares som aktuell og forståelig for de som kommer til kirkene våre.

Da vi nå er kommet til visitasens siste dag er det på tide med en oppsummering av noen av de opplevelsene vi har hatt denne uka. Jeg vil derfor dele noen inntrykk fra visitasen med dere.

Møte med de ansatte og fellesrådets leder

Onsdagen begynte med et møte med staben i menighetene. Det ble et møte med hyggelige, motiverte og kompetente medarbeidere. Dere er ikke så mange i staben her i Skånland, Tovik og Astafjord, og det gjør det viktig å kommunisere godt og finne gode samarbeidsløsninger. Den jobben dere gjør er veldig verdifull for både kirka og i samfunnet ellers. Det merket vi når vi besøkte ulike arenaer som berøres av det kirken arbeider med. Jeg merker meg også at det er arbeidsglede blant de kirkelig ansatte. Det var smil og godt humør, noe som kjennetegner en god arbeidsplass.

Dere har en dyktig og kunnskapsrik kirkeverge i Elin-Mari Bjørsvik Nikolaisen. Hun har god oversikt over de mange oppgavene en daglig leder står overfor og det var en god tone mellom leder og de andre ansatte i menighetene.

På kontoret har dere en flott sekretær, Ann Karin Karlsen. Hun løser både store og små utfordringer, og gjør at folk føler seg velkommen på kirkekontoret.

Geir Arne Solum har nå jobbet som sokneprest her i 15 år. Han synliggjør kirka i bygdene på en måte som treffer befolkningen godt. Det er ikke kateket eller diakon i menighetene, men soknepresten er allsidig og løser oppgavene på en god måte. Han er en ressurs for kirkene i Skånland. Bispedømmet vårt er i en vanskelig økonomisk situasjon, så vi har dessverre ikke mulighet for å ha like mye tjeneste fra prostiprest so tidligere.

Menighetene har to flotte kirketjenere/gravere/altmuligmenn i Odd-Arne Sæter og Kurt Rochman. De hjelper menighetene både med sin praktiske kunnskap og fingernemhet, samtidig som de også gir den tryggheten som trengs i forbindelse med det praktiske under gudstjenester og kirkelige handlinger. Mange vedlikeholdsoppgaver blir utført av dem!

Dere har fått en helt fersk medarbeider i Magne Andreassen som nylig begynte hos dere som organist. Han er en stillferdig og hyggelig medarbeider som gjør en flott jobb med det kirkemusikalske i Skånland, Tovik og Astafjord. Kirkemusikk er et svært viktig felt, for mange opplever å møte Gud gjennom musikk og andre kulturuttrykk.

Dere har en engasjert og dyktig fellesrådsleder i Odd-Are Hansen. Han er en verdifull samtalepartner også i dialogen med kommunen, i sin rolle som varaordfører.

Formiddagsgudstjeneste i Astafjord kirke

Etter samtalen med de ansatte i fellesrådet var det en kort gudstjeneste i flotte Astafjord kirke. Prosten innledet og soknepresten hadde andakt som både talte til de voksne og barnehagebarna som var til stede i kirka. Jeg fikk komme med en kort hilsen til slutt og lyse velsignelsen på samisk og norsk. Det ble en flott opplevelse for de som var tilstede og organisten fikk vist at han blir en viktig ressurs for menighetene i det kirkemusikalske arbeidet.

Møte med menighetsrådene

Onsdag ettermiddag møtte vi menighetsrådene fra alle tre soknene. Sokneprest Solum ønsket velkommen med et Gudsord og ledet samlingen. Det er svært viktig å møte menighetsrådene i forbindelse med en visitas. Under disse møtene gjøres tenkningen rundt hva det vil si å være lokalmenighet og hvordan kirken best mulig kan vekke og nære det kristne livet lokalt.

Menighetsrådene i Skånland, Tovik og Astafjord er satt sammen av en spennende og mangfoldig gruppe mennesker som tok på alvor og viste takknemlighet over arbeidet med å fremme det lokale menighetslivet.

Det var godt å se at menighetene opplever at samarbeidet med kommunen fungerer godt. Siden fellesrådets leder også er varaordfører gir det kirka et godt grunnlag for å formidle hva slags behov som bør prioriteres i menighetene framover.

Alle 3 soknene har utarbeidet diakoniplaner. Dette gir en fin oversikt over det diakonale arbeidet i menighetene.

Takk til alle i menighetsrådet for at dere stiller dere til disposisjon for menigheten. Jeg takker også alle dem som har sittet i menighetsrådet siden forrige visitas og nå er avløst av nye medlemmer.

Omvisning og foredrag på Sandstrand bedehus

Det læstadianske er en vesentlig del av nord-norsk kirkeliv og det var derfor flott å få komme til Sandstrand bedehus og høre mer om dette viktige bygget og dets plass i lokalsamfunnet. Edd Magne Torbergsen holdt et innholdsrikt foredrag om bedehuset og den interessante og viktige historien rundt det læstadianske i området. Det er imponerende å se at dette bedehuset er holdt i så god stand!

Samisk-norsk gudstjeneste i Kvitfors kapell, med kirkekaffe og foredrag/felles samtale

På onsdag kveld var det samisk-norsk gudstjeneste i Kvitfors kapell. Det var mange frammøtte og flere hadde på seg kofter. Vardobiegga var med og bidro med sang på samisk. Soknepresten ledet gudstjenesten, prosten prekte og biskopen hadde en hilsen til slutt før velsignelsen ble lyst på samisk. Etter gudstjenesten holdt Edgar Andersen et lite foredrag om historien til kapellet. Og det ble åpnet for felles samtale om det samiske kirkelivet i menigheten.

Det var oppløftende å høre om det gode arbeidet som har blitt gjort de seneste årene for å synliggjøre og løfte fram det samiske i Skånland. Soknepresten bruker noe samisk i alle gudstjenestene og mer i de samlingene som holdes i Kvitfors kapell. Det ble ytret et ønske om at det kunne brukes enda mer samisk i hovedkirkene i bygdene også.

Gudstjeneste med nattverd på Skånland sykehjem

Under visitasene er det viktig for meg å møte de eldste i menigheten. Derfor var det flott å være på Skånland sykehjem for å høre Guds ord, feire nattverd og synge salmer sammen. Prosten innledet gudstjenesten og soknepresten holdt preken. Jeg holdt en hilsen og lyste velsignelsen på norsk og samisk, før vi avsluttet med å synge en salme på samisk.

Menigheten og kommunen samarbeider med tilrettelegging slik at de eldre kan få del i dette tilbudet. Dette er samtidig en viktig del av kirkens diakonale arbeid. Frivillige medarbeidere er med å legger til rette for andaktene på sykehjemmet. Detter er en fin og viktig tjeneste.

Besøk på Skånland vekst

Deretter bar turen til Skånland vekst hvor vi fikk servert en nydelig lunsj. Daglig leder Astrid Berg ønsket velkommen og viste oss rundt på arbeidsplassen. Bedriften ble opprettet i 1981 og driver med tilrettelegging av arbeidsplasser for mennesker med ulike funksjonshemninger. Vi fikk se mangfoldet i virksomheten som består av både rengjøring, håndverk og ulike kreative gjenbruksløsninger. Her vises det at arbeidets verdi ikke bare er det som produseres, men også den erfaringen av eget verd det gir for den som gjør jobben. Dette er også viktig å synliggjøre i kirkene våre. Vi er som kirke et fellesskap av mennesker og vi har vel egentlig alle våre «funksjonshemninger», noen mindre og andre mer synlige. I møte med Gud er vi alle like mye verd.

Møte med konfirmantene

Det er viktig for meg å treffe de unge i kirka vår når jeg er på visitas. Derfor var det fint å treffe konfirmantene og være med på en samtale med dem. De stilte både artige og gode spørsmål rundt det å være biskop og lede prestetjenesten i bispedømmet vårt.

Møte med ungdomsklubben på Evenskjer

Torsdag kveld ble avsluttet med et møte på ungdomsklubben som er et samarbeidsprosjekt mellom metodistkirka og menigheten. Ommund Rolfsen fra metodistkirken er en ildsjel i arbeidet sammen med sokneprest Solum. Det ble holdt bibelstund for de ungdommer som ønsket det og jeg fikk gleden av å holde en andakt for ungdommene som var samlet. Det var fint å se at ungdommer har et sted å komme til hvor de kan både slappe av og ha det moro, samtidig som det er en klar kristen profil på samlingene.

Økumenisk morgensamling med tverrkirkelig samtale etterpå

Fredagen startet med en tverrkirkelig morgensamling i kapellet på folkehøgskolen Nord-Norge.

Etterpå ble fikk vi høre om metodistkirkas arbeid og medlemssammensetning i Skånland.. Det kom fram at det er et godt samarbeid og gjensidig respekt for det kirkelige arbeidet som gjøres i bygdene. Denne kontakten på tvers av kirkesamfunnene er berikende for begge parter og er et forbilde for hvordan andre menigheter i Den norske kirke bør tenke om samarbeid, ikke minst på mindre plasser hvor andre trossamfunn ikke har så mange medlemmer.

Møte med rektor på folkehøgskolen Nord-Norge.

Etter møtet i kapellet fikk vi en omvisning på folkehøgskolen. Rektor Rolf Steffensen informerte om skolens profil og hvordan det har vært en tøff omstilling å gå over til å bli en ny virksomhet som del av KFUK-KFUM. Dette skoleåret har antallet elever tatt seg opp og i dag er det over 80 elever ved skolen. Dette lover godt og kan gi nye muligheter i tida framover.

Steffensen fortalte også at skolen har et ønske om å være mer synlige i bygda. Dette har vært et ønske fra mange i bygda og ikke minst kirka, og vil kunne være berikende for både skolen og innbyggerne i Skånland. Jeg håper dette er noe både skolen og kirka vil holde varmt i tida framover og lykkes med å få til.

Møte med kommunen

Dagen fortsatte med et møte med kommunen. Vi fikk servert lunsj og møtte formannskapet: ordfører Helene Berg Nilsen, Stein Roar Nilssen, Christine Killie og Einar Aune. I tillegg var fellestrådsleder Odd-Are Hansen tilstede, han er også varaordfører i kommunen. Sammen med kirkevergen hadde vi en god dialog rundt temaer som vedlikehold av kirkene, økonomi og ikke minst spørsmål knyttet til kommunesammenslåingen som står for dørene. Det er mye usikkerhet knyttet til denne prosessen, da mange ting fortsatt ikke er klarlagt og vedtatt. Men det var oppløftende at kommunen opplevde at kirka var en av aktørene som hadde god oversikt og var forberedt til å finne gode løsninger på de kommende utfordringene.

Alle tre kirkene i kommunen trenger omfattende reparasjoner. Det er godt at det er god dialog for å kunne få gjort dette.

Møte med rektorer fra skolene i Skånland

Etter møtet med formannskapet fikk vi treffe rektorer fra de tre grunnskolene i Skånland kommune. Her fikk vi et innblikk i samarbeidet mellom skolene og kirka i forbindelse med skolegudstjenester og problemstillinger knyttet til fritak for de med annet livssyn. Dette synes å bli løst på en god måte og gjennom dialog mellom skolen, foreldre og kirka. Det var

oppløftende å se at skolene opplever kirka som en relevant del av den norske kulturarven og at kirka var respektfull i møte elever og lærere når de var på besøk.

Fagmøte om "Mangfold og brobygging" i Skånland kirke

Prost Arne Håkonseth ledet fagmøte hvor de ansatte var invitert og tema var: "Mangfold og brobygging". Det kom fram at menigheten er en vesentlig brobygger i bygdene og skaper arenaer av fellesskap både for de som er ofte i kirka og de som er innom en gang i blant. Denne forståelsen av kirka som både folkekirke og mindre fellesskap av de troende er en av vår kirkes største fordeler og utfordringer. Det gode samarbeidet med metodistkirka og det å dra veksler på hverandres ulike styrker er noe som menighetene kan bygge på og videreføre i forlengelsen av visitasen. Utviklingen i både lokalsamfunn og menighet de siste årene angående samisk språk og kultur, er også et godt eksempel på brobygging, der kirka er en viktig aktør.

Salmekveld i Tovik kirke

Kirkebyggene i Skånland, Tovik og Astafjord er noe dere i menighetene kan være stolte av. De er alle flott kirkebygg på hver sine måter. På fredag kveld var det salmekveld i den flotte Tovik-kirka. Soknepresten ledet samlinga og organisten spilte fint til den sterke salmesangen. Tovik korforening deltok med et par sanger og det var en flott opplevelse for oss som var med. Prost Håkonseth hadde en andakt om viktigheten av å samles til musikk og sang i Guds hus. Det ble tydelig for oss alle som var der hvilke skatter vi har i salmeboka vår og hvordan de kan røre ved hjertene våre og forkynne Ordet gjennom sang og tekst.

Fest for frivillige på Sanitetshuset i Tovik

Fredagen ble avsluttet med fest for menighetenes frivillige. Det var invitert over 60, men dessverre kunne ikke alle komme. Det store antallet inviterte er med å synliggjøre den store jobben som gjøres, ofte i det skjulte, her i Skånland, Tovik og Astafjord menigheter. Kirka kan ikke driftes kun med betalte midler. Vi er avhengige av engasjerte og kunnskapsrike medarbeidere som bidrar med det de kan på hver sine måter. Det er på mange måter disse kreftene som er det usynlige navet i det kirkelige hjulet og som brer evangeliet ut til menneskene her i området.

Utfordringer til menigheten

I løpet av denne visitasen har jeg fått se mye av arbeidet som kirka driver med her i Skånland, Tovik og Astafjord. Det har vært en god opplevelse og vi har møtt mange positive og engasjerte mennesker, både i staben og i befolkningen for øvrig. Nå som vi er ved enden av visitasen ønsker jeg å dele med dere noen tanker jeg har gjort meg om veien videre.

- **Samisk i menighetene**

Ved forrige visitas i 2008 fikk menighetene en utfordring når det gjaldt å øke bruken av samisk i gudstjenestene. Dette kan vi i dag registrere at dere har tatt på alvor og jobbet godt med. Soknepresten har vært bevisst på å ha noe på samisk i alle gudstjenester og arbeidet i Kvitfors vitner om at kirka har vært en foregangsfigur i lokalsamfunnet på dette området. Dette arbeidet vil jeg oppmuntre til å videreføre og det er spennende med tanke på om kommunen blir innlemmet i forvaltningsområdet for samisk språk. Jeg vil oppfordre

menighetene til å fortsette og synliggjøre samisk språk og kultur og på den måten ta vare på den arven som har vært her i lang tid.

- **Frivillighet i menighetene**

Det er mye flott frivillighet i menighetene deres og mange tiltak er avhengig av dette. I noen sammenhenger observerer jeg at det her som så mange steder ikke er så enkelt å få tak i frivillige. Hvordan kan man engasjere f.eks. foreldre av barn og unge til å bli med på andre kirkelige aktiviteter? Er det mulig å arbeide enda mer systematisk med å engasjere og inspirere frivillige medarbeidere, bl.a. til avgrensede oppgaver?

- **Reparasjon og vedlikehold av kirkene**

Dere har flotte kirkebygg i kommunen. Det er likevel et stort behov for vedlikeholdsarbeid og det vil komme på plass en tilstandsrapport som kartlegger dette. Jeg er veldig glad for de signalene kommunen har gitt om viktigheten av dette og ber dere som menigheter å følge dette nøye opp.

- **Kommunereform**

Kirka er godt på banen allerede og i stadige samtaler med kommunen. Jeg oppfordrer dere til å fortsette og være i forkant slik at det kan komme gjennomtenkte løsninger når stortinget gjør sitt endelige vedtak til våren.

- **Misjon**

Misjon er en del av kirkens oppdrag i verden, både i nærområdet og globalt. Evangeliet om Jesus Kristus kjenner ingen geografiske grenser. Jeg anbefaler menighetene å vurdere om man skal lage en ny misjonsavtale for på den måten å styrke menighetenes misjonsengasjement. De tre soknene kan gjerne samarbeide og ha felles misjonsavtale. Vår misjonsrådgiver på bispedømmekontoret bistår gjerne med å få dette på plass.

Avslutning

Det er nå omtrent 9 år siden forrige visitas. Det blir sannsynligvis en tilsvarende tid til neste gang biskopen kommer på besøk. I mellomtiden har prosten i oppgave å følge opp de utfordringene som visitasen har pekt på, i samarbeid med menighetsrådene og de ansatte.

Da vil jeg gjerne få si hjertelig takk for all gjestfrihet og måten dere har tatt imot oss på her i bygdene! Jeg vil takke menighetsrådene, kommunen, de kirkelig ansatte, prosten og alle andre som har vært med å tilrettelegge for denne visitasen. Og ikke minst takk til alle dere i Skånland, Tovik og Astafjord som trofast samles til gudstjenester, som ber for menigheten og setter deres lit til Herren.

Måtte Gud ta vare på dere i sin miskunn og velsigne dere alle i dagene som ligger foran oss!